

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Téli berendezkedés.

„November, nem ember,“ tartja a magyar közmondás; bizon november egyike a legkellemetlenebb hónapoknak a szegény emberre nézve, mert hát ez a hónap a közelgő tél küszöbe, már pedig a tél — bár egyébként elég kedves évszak, kivált a vadászokra nézve — sok gondot és kellemetlenséget okoz nekünk. Itt az ideje, hogy kivált az olyanok, kik a piaczoktól távol eső helyeken kénytelenek lakni s gyakran a nagy hóviharok és hófúvások miatt hónapokon keresztül nem tehetik ki lábukatházuk küszöbén, hosszú időkre jó eleve ellássák magukat a nélkülözhetlen élelmi czikkekkal, nehogy később — ilyenekhez az idő viszonyosságai miatt nem juthatván — szükségét lássanak.—

Ilyen emberek közé tartozik talán első sorban az erdészeti alkalmazottak legnagyobb része, mert csak kevésnek adatott az, hogy nagyobb falvakban vagy városokban lakhassék, hol mindennapi szükségletét bármikor beszerezheti. Hej pedig de sok mindenre van szükség még a legszerényebb háznál is! az ember csak akkor látja, mikor vásárolja; hajunk minden szála az ég felé meredez, mikor az asszony átadja jegyzékét. Sok pénz, nagyon sok pénz kell mindezekre s nem tudja a szegény ember, hogy honnan is vegye.

Azt mondják, hogy nyáron kell gyűjteni, hogy télen legyen, mint mikép a szorgalmas hangya is nyáron tölti meg éléskamráit. Arany igazság ez, de könnyebb az ő kimondása, mintsem a megtevése. Gyűjteni? ugyan miből?

Ismeretes dolog, hogy az erdészeti altisztek javadalmazása legnagyobb részt olyannyira mostohán van megszabva, hogy abból alig — alig telik a mindennapi szükségre s valóban ördögi mesterséggel kell birnia annak, ki abból még gyűjteni is tud s így a legnagyobb rész arra van kárhoztatva, hogy magának a télire való beszerzésekhez szükséges pénzt valami uton — módon kikölesönözze, abban a reményben, hogy majd pár hónapra ellátva magát a szükségekkel, az akkori fizetéséből a kölcsönt majd visszafizetheti. Könnyű azt mondani, hogy kölcsön veszünk magunknak pénzt, de bezzeg nehéz azután megtalálni az olyat, ki azt nekünk adja.

Az ember csak addig független, míg másnak nem adósa s az adósság egyenlő a függetlenség elvesztésével s éppen ebből kiindulva intézkednek némely szolgálatadók olyképen, hogy kölcsönre szorult alkalmazottjaiknak a szükséges előleget ők maguk nyújtják, nehogy kénytelenek legyenek idegenekhez fordulni s ezeknek vagy magas és terhes kamatokat fizetni, vagy pedig egyébként lekötöztetettjeik lenni, mert hiába, korunkban olyan világot élünk, a melyben azt tartja mindenki, hogy Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen.

Magán uradalmakban az ilyen előlegek fölvétele alig ütközik nehézségekbe, mert itt rendesen csak egy embernek — a főnöknek — a belátásától függ annak adása, egészen máskép áll azonban a dolog a közhivataloknál, hol minden egyes mozzanatra a törvény és szabályok rideg betűje van befolyással s a hivatalfőnöknek kötve vannak a kezei s nem

tehetik azt, mire egyébként szívüknek jó indulata ösztönözné.

A kincstári tisztviselő vagy altiszt a fennálló szolgálati szabályok értelmében két — esetleg három havi készpénz fizetése összegének megfelelő előlegben részesíthető, melyet azután minden kamatok nélkül egy év leforgása alatt, havi részletekben visszatérít. —

Minden kamatok nélkül! Milyen szépen veszi ez ki magát így papirosra vetve, de mennyire másképp van azután a valóságban! Igaz, hogy a szó szoros értelmében vett kamatokat nem vesz a kincstár a kiosztott előlegek után, de azoknak a kérvényezése annyi mindenféle czikornyával van összekötve, hogy az ezzel kapcsolatos költségek gyakran még az uzsora kamatot is meghaladják.

A régi szolgálati szabályok 154 §-a, mely a fizetési előlegek adását szabályozta, kimondta, hogy családi, vagy vagyoni csapások esetén előlegek adhatók, a kérés alapja azonban minden egyes esetben okmányokkal igazolandó. Nézzük már most, hogy alakult a dolog, midőn egy IV. oszt. faraktárőr folyamodott két havi előlegért a családjánál előfordult betegségek okozta kiadások fedezhetése céljából. Első sorban maga a kérvény esik 50 kr. bélyegdíj alá azután kell orvosi bizonyítvány szinte 50 kros bélyeggel s ennek kiállítási díja legjobb esetben

is 1 frt., végre az engedélyezett 33 frt előleg nyugtájának bélyege 13 kr. s így az összes költség 2 frt 13 krt. tett ki, ennyibe került tehát egy 33 fortnyi kamat nélküli kölcsön fölvétele. E szerint annyi mindenféle költséget kell fedeznie, hogy az egyenértékű a nyert előleg 7 százalékával.

Ez azonban még hagyján lenne, mi sokkal nagyobb hibának tartottuk ennél a dolognál annak erkölcstelen voltát, mely abban rejlett, hogy az előleget kérő gyakran kénytelen volt hazugsághoz folyamodni, ál ürügyeket keresni, hogy előleget kaphasson, tehát maga az a szabályzat, mely hivatva volt az ő jó erkölcei fölött örködni, lovalta őt bele az erkölcs-telenségbe.

Nyilvánvaló, hogy ezt az irányadó körök is belátták, mert az újabb szolgálati szabályok a kérvény okmányolására vonatkozó intézkedést mellőzték s bár ezt ki nem mondják, a sorok közt mégis sejteni engedik, hogy jövőben az előlegek nyújtásánál az azokat engedélyező hivatalfőnök belátásának szabad kéz van adva s tulajdonképen ez a helyes eljárás.

Alig képzelhető ugyanis olyan elüljáró, ki alantasának életviszonyaival tisztában nem lenne s így neki tudnia kell azt is, hogy ki és mennyire van megszorulva az anyagiak dolgában, fölösleges tehát ürügyeket, nem ritkán ál

TÁRCZA.

Isten veletek!

Isten veled, te szép erdő, melyet hosszú 11 éven át annyiszor keresztül — kasul megjártam, melynek minden egyes fája szívembe látszott eresztetni gyökereit s most midőn mindegyiktől egyenkint elbúcsúzom, mintha úgy tépnék ki onnan erőszakkal, úgy fáj az szívemnek. Jó barátaim voltatok mindenkor, ti százados tölgyek, melyek előtt annyiszor öntöttem ki szívem keservét s melyre gyógyító balzsamként hatott a ti leveleitek lágy susogása. Te vén erdő, te voltál az én szentegyházam, melyből nem egy fohászom röpült a mindenhatóhoz; te voltál nekem mindenem s elvesztve téged, siváran marad az én lelkem.

Isten veletek, erdőnek, mezőnek fürge vadjai!

Megnyugodhattok már miattam, nem ártok én már nektek többet, ha csak álmomban nem! eddig nektek fáj, hogy üldöztelek, halomra löttelek, én meg örültem közületek kikerült zsákmányomnak, most szerepet cserélünk: ti örültök, hogy nem látjátok többé halálra kereső ellenségeket, én pedig búsulok.

Isten veletek, kedves kartársaim, kik bárhol voltatok vagy vagytok, ismeretlenül is szívemhez nőttetek s édes testvéreim tekintettem mindegyikteket! Örömtök az én örömöm, bánatotok az én bánatom volt. Egy ezélt szolgáltunk, egy utat tapostunk eddig, most utaink válopontjára értem, nekünk válni kell s ez a válasz nekem annyira fáj!

Sokat fáradtam, sokat nélkülöztem az erdészet nehéz szolgálatában 11 éven át s most jobb révbe jutottam, hol megpihenhetek; a test kényelembe jutott, az anyagi gondok megapadtak, hej de a lélek, az sir, sir keservesen és vissza-vissza vágyik a nagy természetbe, melyben annyiszor lelte gyönyörűségét

De hát én itt csak panaszkodom, jajgatok, óbé-

ügyeket keresni a kérés támogatására. Itt még fölvetjük a kérdést, hogy vajon milyen véleménynyel lehet a hivatalfőnök arról az alantasáról, kiről jól tudja, hogy sem ő, sem családja nem volt beteg és mégis orvosi bizonyítvánnyal támogatja kérvényét? Lehet azután hitelt adni annak, ki ilyen hazugsággal járul eléje, egyéb dolgaiban?

Szerény véleményünk az, hogy fizetési előleg — ha máskor nem, a télire való berendezkedés alkalmával minden egyéb indok híján föltétlenül és mindenkinek, aki azt kéri, megadandó, mert ennek a szüksége annyira nyilvánvaló, hogy azt még külön is indokolni teljesen fölösleges.

Sőt még tovább megyünk. Az előlegek nyújtásánál mellőzni kellene még a kérvény és nyugta bélyegét is, mert hiszen azt mondja a törvény, hogy igazolt szegénységnél minden beadvány, vagy okirat bélyegmentes, már pedig azt tagadni senki sem fogja, hogy az, aki előlegre szorul, szegény ember.

Tartsuk főleg szemünk előtt a szentírás ama szavait:

„Felebarátodtól uzsorát ne végy!”

Rókafogás csapóvassal.

A vadász embernek alig van nagyobb ellensége, mint a róka, mely rendkívüli ravaszsággal párosult

véréngzésével a legnagyobb károkat szokta okozni a hasznos vad állományában s ezért minden módot és alkalmat megragad annak pusztítására. A róka pusztításának legélvezetesebb módja ugyan annak puszkával való vadászása, mert ez egyuttal vadászszenvélyünket is kielégíti, de ha csak erre biznánk magunkat, bizony nagyon csekély eredményt érünk el, mert a ravasz állatot csak ritkán sikerül a puska csőve elé kapni, így hát más módokról kell gondoskodnunk, hogy veszedelmes ellenségünkől megszabaduljunk. Ilyen módok közé tartozik egyebek közt a csapóvassal való fogása is.

A múlt évben át lettem helyezve Turoczvármegyébe a zínó-váraljai erdőgondnoksághoz s itt szerencsés voltam megismerkedni Köttl Rezső ur pisztrángtenyésztővel, ki valóságos mestere volt a különféle kártékony állatok csapó vasakkal való pusztításának s ő szíves volt nekem ezen a téren különféle utbagazításokkal szolgálni, miután pedig azt tartom, hogy bünt követ el az, ki tudását csak magának tartja, közlöm itt tapasztalataimat lapunk tisztelt olvasóival, hogy azoknak esetleg hasznát vehessék.

Csapóvasaimat Veber Rudolf csapdagyárostól (Haynau, Silézia) szerezttem be, árjegyzékének 11. a tétele alattiakból, melyekből 3 darab tesz ki 5 kilós póstacsamagot s a háromnak az ára 5 frt 50 kr. Ezekhez kell még egyenkint 50 cm. hosszú láncz, végén horoggal (vasmaeska) ellátva, mert én és nevezett tanítóm a kitett csapóvasat nem erősítettük meg, hanem szabadon hagytuk, mi sokkal czélszerűbbnek bizonyult. A róka ugyanis vasba kerülve, becsipett lábát addig rángatja, míg sikerül azt neki valahogy kiszabadítani, sőt ha másképp nem boldogul, azt el is rágja és úgy menekül, míg ha a csapóvas nincs megerősítve, akkor

gatók s a tisztelt olvasó hiába kereste eddig ennek az okát. Megmondhatom egy szóval: „avanzséroztam.”

Az uradalom derék intézősége méltányolva hosszú és hűséggel teljes szolgálatomat előléptetett magtárossá, vagy ha úgy akarjuk, kulcsárrá, eddiginél jobb javadalmazással, mely bizon ráfér az olyan magamfajta szegény emberre, kitől nap nap után négy apró gyerek kér kenyeret s iskolába már háromnak is kellett volna járni, de hát a mód nem engedte eddig, hogy egynél többet küldjek oda. Mint igazi erdész és vadász embernek sajgott ugyan az én szívem, midőn válni kellett mindattól, mi nekem kedves volt, de hát az atyai szívnek sok saját gyönyörüségéről kell lemondania családja jóvoltáért.

Alig tudom magamat beleképzelni új helyzetembe. Egy csomó kulccsal a kezemben kerülgetem majd a magtárt, szertárt és még Isten tudja, milyen tárt, mint valami betörő s fogok veszekedni a kocsisokkal, béresekkel, mikor kimérem nekik az egy fertályra járó életet. Szinte látom már magamat hosszú köténnyel

előttem, nagy konyhakéssel a kezemben, hogy kimérjem mindenkinek az egy — két kilo szalonnáját s e közben úgy húz valami kifelé keresni egy fácskát, hogy abból nyársat faragjak s rá tűzködjem a szalonna szeleteket azt fogom képzelni, hogy az erdön járok s készítem szerény ebédemet.

Majd átmegyek a hombárba s puska helyett kezembe veszem a csapófát lecsapni a véka fölé. No itt lesz legalább valami, visszavezet a régi szép emlékekhez.

Ucczu! ott szalad az egér!

Villámgyorsan fölkapom a kezem ügyébe eső söprűt vagy lapátot s usdi! utánna. Megkezdődik a hajsza a négy nagy fal között s mire észreveszem, hogy a kis gonosz valamely lyukba menekült, szinte csorog a verejték rólam. Hja, ilyen egy magtárosnak a vadászata!

Hoszu kampó bottal megyek ki a mezőre meg nézni az ugarolást. Ott, a domboldalon, egy kis bokor tövében piheni a nyúl déli álmát; most megneszel

azt magával vonszolja s az ez által hagyott nyomon könnyű azután rátalálni, mert a lánczon levő horog a földbe s más akadályokba minduntalan beleakadván a menekült csakhamar teljesen kifárasztja s az csak hamar megfekszik pihenni s itt marad mindaddig, míg háborgatva nem lesz.

Ismeretes dolog, hogy a róka zsákmány után járva igen szívesen és gyakran fordul meg a csermelyek mentén s én az ilyen helyeket szeretem fölkeresni csapdáim fölállítására, melyeket a következőkép szerelek föl és helyezek el:

Első sorban szerzek magamnak egy macska hullát, melyet megpörkölök, vagy pedig a lőtt róka husát használom, melynél fölösleges a pörkölés; ezzel és a vassal kimegyek azután a vízhez, melyet erdőségeknél jóformán mindenütt lehet találni s itt fölkeresem lehetőleg azt a tájékat, merre legsűrűbb a róka csapása. Arra a helyre, hová a vasat elhelyezni akarom, legalább 15—20 lépésnyire a vízben gázolok, hogy így a róka ne érezze az idegen szagot s ezután a vasat elhelyezem a sekély és lehetőleg lejtős fenekű vízbe a part szélénél, míg a magammal hozott húst beljebb, a parttól mintegy 35—40 ctmnyire teszem le, figyelemmel lévén kíváltk arra, hogy a víz többi partjától lehetőleg távol essék. A vasat a víznek mintegy 1 ctmnyire kell bori-tania s lánczával a kitett csalétek felé fordítom. Az elhelyezett vasat most a magammal hozott szürke vagy barna s nagyságához mért papir lappal fődöm be s ezt vagy homokkal hintém meg, vagy sárral bekenem s a közepére egy lapos kövecskét helyezek el olyan módon, hogy az a vízből 3—4 mmnyire kiálljon s lehetőleg úgy megerősítem, hogy könnyű érintésre el ne mozduljon helyéből, mert a róka mindjárt kezdetben soha sem lép az ilyen kőre testének egész

súlyával, hanem ismert ravaszságánál fogva előbb kísérletet tesz, hogy vajjon elég szilárdan áll-e. Így ellátva mindenekkel, úgy a kitett húst, mint az említett követ jól leöblögetem vízzel, hogy azon az emberi kéz szagának a nyoma se maradjon s ismét a vízben haladva jó darabon, távozom.

Kemény télben legcélszerűbb a soha be nem fagyó forrásokat fölkeresni, melyeknél még az az előny is megvan, hogy környékük rendesen mohával van benőve s így a vas befödésére ezt használhatjuk föl, egyébként pedig legelőnyösebb a vasat hó alá rejteni, mely módszernél az eredmény rendesen biztosabb. Ha a forrás vize nem elég széles, akkor azt mesterségesen szélesítjük ki, hogy átmerője legalább 1·4 méter, mélysége pedig 6 ctm. legyen; ez természetesen a vas kitevése előtt több nappal szükséges megtenni, hogy a rókát az újdonság el ne riassza, hanem legyen előbb módja ahoz hozzá szokni, a vásra való követ is mindig arról a helyről vegyü, hol azt alkalmazzuk.

A vas kitételénél és előkészítésénél óvatosan kell eljárni és a biztonsági készüléket elzárni, nehogy az kezünk fölött összezsugorodjék. —

Másnap reggel jókor kimegyünk megnézni az eredményt; ha hó van, úgy ezt már messziről észrevehetjük az azon látható turás — féle nyomokról, mit a vasnak ide-oda vonszolása okoz, míg ha nincs hó, a vas lánczára erősített horog által okozott karczolások megmutatják az irányt, merre menekült a róka s itt nagy szolgálatot tehet a kopó vagy tacsó, mely a nyomon haladva csakhamar fölfedezi rejtekhelyén a rókát s ez akadályozva a szabad mozgásban meg sem kísérli a menekülést, hanem szembeszáll megtámadójával s ilyenkor élvezettel tanulmányozhatjuk az ő különféle fufangjait és cselszövéseit.

engem s fölágasodik fekvésén, élénken nyirkálva hosszú füleivel, mint mikor a puczos dáma legyezi magát. Vajjon mit akar most? czélzás akar ez lenni az én magtári lapátomra, vagy pedig számfüleket csinál felém? Szinte hallom: i—á! i—á! Most egyik első lábával az orra hegyéhez nyúl s ott kapingál vele. Tök legyenek, ha nem hosszú orrot mutat nekem! Hej akasztó-fáravaló! majd másképp lenne ez, csak most is még a régi vadász lennék! De mégis legalább megijesztem. Arra felé dobom a botomat s a tapsifüles ijedten szökik föl s viszi az irháját, csúfot üzve belőlem, mint az egyszeri birákból; a falu nevét, hol az történt, nem említem, mert még haragot vennék magamra, de azért csak elmondom az esetet, mert lehetnek sokan olyanok is, akik még nem hallották.—

Ugy történt a dolog, hogy a határőrsznek sikerült a káposztásban elnyomni egy nyulat. „No megálj! gáz náczió! nem teszesz te itt többé kárt!” — s vitte a község házára, igazságot kérve ellene.

Összejött a tanács s megtudva az esetet, gond-

terhesen csóválták fejeiket birák uraimék. „Súlyos eset!” „Ritka eset!” — hallatszott innen is, onnan is. Végre sok tanakodás után ki lett mondva a szentencia: 12 vesszőt kapjon ülepére s a megfenyítés után bocsáttassék utjára az idegen vándor.

Diktum, faktum. Kivitték a szegény delikvenst a határra s jól elpaskolva szabadjára eresztették; persze hogy ez sem várta a tovább marasztalást, hanem vigan baktatott a tág mezőnek.

Megálj, te gazember! — kiált utánna főlháborodva a biró — kerülj csak még egyszer ide, majd huszonötöt kapsz, a miért a falu felé billegteted a farodat!

Nos, így billegteti felém is csúfondárosan a farát az én nyulam. Megálj csak, majd jön még olyan idő, hogy én is nem bottal, hanem régi jó puskámmal kerülök erre! akkor billegtesd csak!

De hiszen nem esem végkép kétségbe; megígérte szeretett főnököm, hogy ezentúl is részt fogok venni minden vadászaton, sőt azokat jövőben is én fogom rendezni, mert hiába, bár ki legyen is utódom,

A róka rendesen első jobb lábával kerül a vasba, néha azonban megesik, hogy mindkét első lába bennreked s ilyenkor azután ott is marad, mert nem képes elmenekülni. Cikkem elején említett tanító mesteremnek volt egy esete, midőn a rókának csak a körmeit csipte be a vas és az ezeket otthagyva elmenekült, de csodálatos módon pár nap múltán újból szerencsét próbált s ekkor ott is maradt szerencsésen keztyűtlen lábaival.

Jo a nappal kitett vasat estefelé is megnézni, mert gyakran megesik, hogy abba valamely ragadozó madár, milyenek kivált a szarka, holló, varju, szajkó vagy héja fogódzik meg, sőt a múlt évben nyestet is fogtam ilyen módon és biztosra veszem, hogy a görény is rá megy a családokra.

Lesznek talán olyanok tisztelt kartársaim között, kik kételkedni fognak az előadottak valóságában, de én biztosíthatom a kételkedőket, hogy betartva leirt módszeremet, biztos eredményre jutnak s míg egyrészt nagy élvezetet szerez nekik a fogott vadak különfélesége, másrészt jól fog esni az a tudat, hogy minden egyes ragadozónak az elpusztításával sok hasznosat mentettek meg a konyha számára, no meg ott, ahol van, jól esik egy kis löpénz is.

Végül kérem mindazokat, kik módszeremet alkalmazni fogják, hogy az elért eredményeket kedvelt lapunkban közölni sziveskedjenek.

MAÁR KÁROYL
közalap. erdőőr.

Állami alkalmazottak egyesülete.

A következő felhívást vettük, melyet most térszűke miatt minden megjegyzés nélkül közlünk, melyre azon-

jobban mint én nem fogja tudni azt megcsinálni s így még van reményem arra, hogy mint eddig, úgy a jövőben is elküldjem szokott nyulamat a szerkesztő urnak. (Előre is hálás köszönet! Sajnos, nekem a lap szerkesztése mellett nem jut időm a vadászásra, bár magam is szenvedélyes vadász voltam hajdanában s nem is utolsó a lövők közt. Szerkesztő.)—

Most pedig kérem összes ismerős és ismeretlen kartársaimat, hogy rólam, szegény búcsuzó bajtársukról meg ne feledkezzenek, hanem tartsanak jó emlékezetükben, a minthogy az én szívem, lelkem is velük lesz mind halálig!

GÉCZY KÁLMÁN
okl erdővéd.

ADOMÁK.

Békéltető tárgyaláson. A kir. törvényszék elnöke: Önök tehát válni akarnak? Figyelmeztetem a házasságnak nagy államalkotó fontosságára. A házasságokat, mint önök tudják, az égben kötik és . .

— Tudjuk elnök ur — vág közbe a válni vágyó asszony — de a miénket kivételesen nem ott kötöték. Minket hírlapi hirdetés hozott össze.

ban lapunk legközelebbi számában vissza fogunk térni és azzal bővebben is foglalkozni:

FELHÍVÁS

A magyar állami alkalmazottakhoz.

A magyar Millenium emlékére Budapesten alapított és József főherczeg Ur, Ő császári és királyi fensége, védnöksége alatt álló magyar állami alkalmazottak egyesületének aradi fiókja folyó évi október 1-én megalapított, ezen egyletnek, az összes állami alkalmazott altisztek-, szolgál- és napdijasok lehetnek tagjai: ennél fogva felhivatnak az összes állami alkalmazásban levők, hogy a beiratkozni szándékozók folyó évi december hó 5-ig úgy saját mint családjuk érdekében mentől tömegesebben beiratkozni sziveskedjenek, miután a jelzett időig korkülmöbség nélkül, míg az azután jelentkezők csak 45 éves korig vétetnek a tagok sorába

A magyar állami alkalmazottak humánus intézményét rövid kivonatban a következőkben ismertetjük:

Minden rendes tag köteles fizetni. 1. Beiratási díjban 2 koronát, 2. Havi tagsági díjban 1 korona 50 fillért, 3. Özvegy és árva segély alapra évente 2 koronát, 4. Tagsági igazolványért 30 fillért.

A tagok jogai: A rendes tagokat megillető jogok a következők: ha a tag szolgálatában már nyugdíj-állományba helyeztetett és az egyesületnek 5 évig tagja volt és tagsági kötelezettségének redesen eleget tett, ekkor: A tagok segélyezése a következőképen történik:

5 évi rendes tagság eltelté után évi	160 korona.
10 " " " " " "	320 " "
15 " " " " " "	450 " "
20 " " " " " "	500 " "
25 " " " " " "	550 " "
30 " " " " " "	600 " "

A rendes tagok elhalálozása esetén ezek özvegyei az őket megillető temetési járulékkal is segélyeztetnek, valamint az évi segély fele része őket illeti, és özvegy-ségük tartama alatt, úgy ők, mint törvényes gyermekei az egyesület által az özvegy és árva alaphól külön is segélyeztetnek, a rendes tagok egész árvái az egyesület gyermekeivé válnak és az által neveltetnek és iskoláztatnak. Minden rendes tag nyug. állományban is az egyesületnek holtáig tagja marad, mi által az évi segély évről évre magasabbra emelkedik.—

Beiratkozni lehet bármely időben Véber P. bizalmi férfinél (lakik a Lyceum épületben) a ki beiratkozni szándékozik, előzetes tájékozással szívesen szolgál, — kellő utba igazítás nyerhető még ezen kívül is, Daniss Vilmosnál a Magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőség hivatalában, és Kovács Bélánál, az aradi kir. járásbíróság hivatalában.

Aradon, 1898. évi október hóban

Hazafiás tisztelettel: AZ Aradi fiók egylet nevében:

Daniss Vilmos,	Kovács Réla,	Véber Péter,
ellenőr.	ellenőr.	bizalmi férf.

A nagyvilágból.

A béke angyala terjesztette ki szárnyait a világ fölött s néma csend honol mindenütt a politikai élet terén. Azzal, vajjon a spanyol — amerikai békét tárgyaló képviselők megegyezésre tudnak-e jutni a Fülöp szigetek birtoklása kérdésében, nem igen törődnek a többi hatalmak, nekik teljesen mindegy, bárkinek birtokába jutnak, csak az ő kereskedelmi érdekeik csorbát ne szenvedjenek. Annál viharosabb élet van nálunk, hol az országgyűlésen élet-halál harc folyik a kormány és pártja, valamint az ellenzék között. Az ellenzéki pártoknak talán nem is a kormány által követett politika, mint inkább a kormány rudjánál ülők személye ellen van kifogása és már régóta minden módot és alkalmat megragad ezek megbuktatására, eddig ugyan sikertelenül, mert a hatalmas szabadelvű párt nem akarja vezérférfiait elejteni, de hogy a jövő mit fog hozni, azt alig lehet még csak sejteni is. Heteken keresztül folyt az országházban a fölött a vita, hogy vajjon kitűzessék-e napirendre az indemnity tárgyalása, melylyel megadatnék a fölhatalmazás a kormánynak a költségvetés nélkül való adószedésre, az ujonczjutalék megajánlása nélkül való ujonczozásra s most midőn már az indemnity végre tárgyalásra került volna, most ismét a Hentzi szobor ügye került felszínre s ezért folyik a háboruszkodás. Ismeretes dolog, hogy Hentzi tábornok volt az, ki a szabadságharc idejében Pest városát bombáztatta, sőt a lánczhidat is levegőbe akarta röpíteni s ezért a neki és társainak a budai várban állított szobrot mindig rossz szemmel nézték a hazafiak s gyakran követelték eltávolítását. Most ő felsége elrendelte, hogy a szobor az egyik hadapród iskola udvarán helyeztessék el, mit az ellenzék úgy magyaráz, hogy ezzel a hazaáruló dicsőítése lesz oda állítva ifjúságunk elé. A kormány úgy látszik el van tökélve terveit még a szólásszabadság megszorításának árán is keresztül vinni. A legközelebbi jövő megmutatja, hogy fog-e ez sikerülni.

Hasznos tudnivalók.

Csalán mag, mint lótakarmány. A csalán magja nem csak a tyukoknak kedvencz és hasznos eledele, hanem nagyon kitűnőnek bizonyult a lovaknál is mint az abraknak vegyitéke. Dánországbán a gazdák gondosan gyűjtik a csalánmagot s lovaik abrakja közé háromszor hetenkint egy-egy marékkal vegyitenek. Az így tartott lovak élénkek lesznek, szőrük gyönyörűen fénylik s jobb husban is vannak, mint a közönséges takarmányon tartottak. A csalánt tudvalevőleg vászon

készítésére is lehet használni, éppen úgy bántva vele, mint a kenderrel s így kettős hasznót is hajthat.

A konyhasó mint trágya. Tapasztalt kertészek állítása szerint a konyhasónak mind trágyázó szernek alkalmazása nagyon hasznos kivált a káposztaneműeknél. Három-négy gyökérre egy marék sót számíthatunk s ezt a növény tövére hintjük. Jó a sót vízben is föloldani és öntöző kánnal segélyével a növényekre önteni; utóbbi elbánás mellett állítólag a hernyók is eltűnnek a káposztáról.

Különfélék.

Bácskai betyárok. A Baja város Mátéháza nevű pusztájára estefelé beállított két juhásznak látszó ember és fölszólították a béresasszonyokat, hogy minden enivalót adjanak elő. Az asszonyok megrémültek és így eleget is tettek. Ezután bement a két jövevény az ökör-istállóba és fölszólította az együtt levő tizenhét bérest, hogy szűrt, subát, szóval minden náluk és rajtuk levő téli gunyát adjanak át. A vakmerő föllépés annyira meglepte a béreseket, hogy tizenheten a két embernek szó nélkül engedelmeskedtek, csupán egy béres méreszelt ellenszegülni, azt az egyet társai szemeláttára leütötték. Midőn már majdnem minden eleséget összeszedtek és a béresekről lehúztak minden ruhát, azzal az üzenettel távoztak, hogy a látogatás tulajdonképpen a távollevő bérlőnek szólt, kit majd meg fognak máskor látogatni. Szándékukban azonban megakadályozta őket a bajai rendőrség, a mennyiben a két vakmerő rablót, Fernák Véro és Mihálovics Nikola rég körözött lókötők személyében elfogta.

Agyonlőtte az öcscsét. Nagy szerencsétlenség történt a múlt héten Antalóc községben. Mészáros Flóris odavaló lakos András nevű 15 éves fia apja fegyverével játszott, a nélkül, hogy tudomása lett volna arról, miszerint a fegyver élesre van töltve. Andrásnak Gyula nevű öcscse is ott játszott bátyja közelében és egyik sem sejtette, hogy a következő pillanat milyen szomorú és végzetes lesz rájuk nézve. Andrásnak nagy öröme tellett a fegyver forgatásában, de már néhány perc múlva rémülve dobta el magától, mert a puská elsült, még pedig oly szerencsétlenül, hogy öcscsét, Gyulát szíven találta a golyó és egy jajkiáltással bátyja előtt halva rogyott össze. A kétségbe esett testvér hiába iparkodott öcscsét életre kelteni. Semmi sirás és jajgatás nem adta vissza a holtra sebzett kis testvért. Az esetet azonnal bejelentették a hatóságnak és a csendőrség meg is indította az eljárást, de a véletlenül és akaratlanul lett testvérgyilkost tárgyalásig szabad lábra helyezték. Az örökös lelkifurdalás sokkalta erősebb büntetés a szerencsétlenre, mint akár milyen paragrafus szabta megfenyítés.

Mennyi munkát fecsérünk el hasztalanul? Minden ember, a ki beéri azzal, hogy naponta 6—7 kilométernyi utat tesz meg, a mi nem sok, például az Andrassy-ut hosszának háromszorosa — tizenkét év alatt akkora utat tesz meg, hogy körüljárhatná az egyenlítő táján a földgömböt.

Hát még mennyi energiát használ föl?

Egy kilométernyi uton az ember felhasznál annyit energiát, a mennyivel 17 és fél tonnát egy lábnyi magasságra fölemelhet.

vagy: egy tonna kőszemet háromszor felemelhet embermagasságig.

tehát: a ki naponta 6 kilométert sétál, annyit energiát fogyaszt el, a mennyivel egy tonna kőszemet felemelhet másfél olyan magasságra, a Mont-Blanc.

vagy: a világ összes aranyát felemelheti embermagasságig. Ha t. i. a kezébe kapná.

A novemberi csillaghullás. A földönkívüli világ egyetlen kézzelfogható bizonyítéka az a kő, a mi néha-néha az égből hull alá. Azelőtt azt hitték, hogy ezek a meteorokövek a levegőben képződnek s onnan hullanak a földre. Ma azonban csak nevetnek az ilyen dőre állításon, noha Humboldt Sándor is ezt a nézetet vallotta. A meteorokövek épp úgy, mint a hulló csillag, meg az üstökös, mezse világok küldöttje. Ha nem volna így, akkor az a 72 000 méternyi hallatlan gyorsaság, melylyel ezek az égitestek a föld légkörébe hatolnak, lehetetlen-ség volna. Ma már minden gyermek tisztában lehetne ezekkel az igazságokkal, melyek nem teóriák, hóbortos tudósok agyának szüleményei. És mégis, most a november 14-ike és 15-ike közt levő éjjelen bizony sok embert fogott el a félelem. Megijedtek attól a tüzes játéktól melyet a hajnali órák felé az égből keleti részén lehetett látni és babonás félelmükben azt hitték, hogy az Ur haragja tükröződik vissza a hulló csillagok ezreiben. Pedig ez az égi tűzijáték nem más, mint egyike azoknak a fenséges és csodálatos látványoknak, melyekben a természet egyáltalában nem fukar. Az idej csillaghullás különben csak előjátéka az 1899 november 14-iki csillaghullásnak, a mikor a tüzes csillagok hópehelyek módjára fogtak a földre hullani. 1799 november 13-án is volt ilyen, a mikor vagy 200 000 csillagot láttak lehullani.

Azt lehetne gondolni, hogy az ilyen csillaghullás veszedelmes is lehetne ránk nézve és Falb Rudolf valóban 1899 november 13-ára tüzte ki a világ végét. Sokan hitelt adnak ennek a botor állításnak. Nyugodtan alhatik a világ ama kritikus éjjelen, mert semmiféle bántódása nem lesz. A hullócsillagok, a mint örült sebességgel átszárgulják a levegőt, annyira fölmelegednek, hogy már 80.000 méternyi magasságban porrá égnek és ez a por teljesen ártalmatlan. Csak nagy ritkaság, hogy valamely nagyobb meteor elérje a földet és még nagyobb ritkaság, hogy a lehulló kődarab kárt okozna. Persze ilyen esetek is voltak már. Az Annales Fuldenses című könyv beszéli, hogy néhány száz évvel ezelőtt lehulló meteorok Szászországban egész falut pusztítottak volna el és kínai krónikák is megemlítenek oly szomorú történetet, a mikor izzó kődarab egy kocsit sújtott s az emberek, lovak egyaránt elpusztultak.

De mint említettük, ezek csak nagyon kivételes esetek. Hogy honnan jön ez a sok kő, mert naponként mintegy 7 millió meteor hatol légkörünkbe, azt tudjuk már; de, hogy miképpen keletkeztek, arról a tudósoknak más-más a nézetük. Annyi bizonyos, hogy a hullócsillagok és az üstökösök között megvan a szoros kapcsolat.

A hullócsillagok rendszeresen valamely üstököst követnek pályáján s így nem lehetetlen, hogy a testéből valók. A novemberi csillaghullást hullócsillag-raj okozza, melynek talán egy milliónál is több tagja van és a melylyel a föld november 14-én találkozik. Több nap telik el, míg a föld hatalmas tömege a meteorrajon áthatol, ebből az következik, hogy egynéhány nappal a találkozás kelete előtt meg után szintén számos hullócsillagot fogunk látni.

A novemberi meteorrajt leonidák-nak hívják az asztrológusok, mert az oroszán (leo) csillagképéből sugároznak ki; ugyanazon a pályán haladnak, melyen az 1866-iki üstökös, mely 33 évnél valamivel több időben kerül meg a napot. Minden 33 évben a leonidák is rendkívül nagy számmal jelennek meg, így volt 1833-ban s így lesz jövő évben, részben már az idén is. (Bp. H.)

Szerkesztői üzenetek.

Szevinszky István urnak Ágris. Kérjük szives értesítését egy levelező lapon, hogy a küldött 2 forintot Makay György kartársunk nevére jegyezzük-e be, mert az ön előfizetése jövő évi március hó végéig már előbb ki volt egyenlítő. Az illetőknek küldtük mutatványszánokat. Köszönet buzgó fáradozásáért!

Borza Demeter urnak, Vajdaházán. A kívánt két lap-számot utánküldtük. Csodálatos, hogy annak idejében meg nem kapta, mert mi innen mindig pontosan elküldjük. A kedden ki-nyomott lap mindig szerdán reggel lesz itt postára adva s így esütörtökön már ott kell lennie az ország minden zugában, ha tehát valaki később kapja, annak oka csak az ottani posta rossz közlekedése lehet.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

3898—1898.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A Szecsel, Mág és Ecsellő községek területén létező községi és egyházi erdők részére létesített összesen évi 160 frtnyi javadalmazással ellátott kerületi erdőőri állomásra, Szecsel székhelylyel ezennel pályázatot nyitok.

Kellően felszerelt kérvények f. évi Deczember hó 5-ig hozzám nyújtandók be. A román nyelv ismerete meg kívántatik.

Szelistye 1898 November 18-án

A járási főszolgabíró
Dragits.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kartársaim!

50 frt jutalomdíj annak, ki nekem egy jobb erdőőri állást tud ajánlani. Czim E. Kamil, a dolinai vadásznál, u. p. Modró, Nyitra megye.

Erdőőri állást keres egy 27 éves erős testalkatu egyén, ki több évi gyakorlattal bir és elméletileg is jól képzett, az erdészeti szakmába vágó bármilyen kezeléshez ért, vadászatban is jártas. Szives megkeresések R. T. czim alatt Szentes (Csongrád megye) poste restante küldendők. 3—3

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.